

Προτάσεις για τη διαμόρφωση μιας νέας δυναμικής στο ελληνικό παραγωγικό και επιχειρηματικό σύστημα: Αποτελέσματα εργασιών πάνελ εμπειρογνομώνων

«Έρευνα στις επιχειρήσεις
για την πρόβλεψη των μεταβολών στα περιφερειακά
παραγωγικά συστήματα και τις τοπικές αγορές εργασίας»

ΣΕΒ, 23 Μαΐου 2012

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
“ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ”
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ
ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημερινό περιβάλλον της κρίσης

2

- Οξύτατη Κρίση δημόσιων οικονομικών → ύφεση, μειωμένη ζήτηση, πρόβλημα ρευστότητας, κλείσιμο επιχειρήσεων, ανεργία
- Πρόβλημα Ανταγωνιστικότητας: Επιδείνωση της θέσης της ελληνικής οικονομίας στο διεθνή καταμερισμό εργασίας (υποχώρηση της ανταγωνιστικής θέσης)
 - Διπλή ανταγωνιστική πίεση στις ελληνικές επιχειρήσεις
 - Από φθηνούς παραγωγούς (επιχειρήσεις από «χώρες χαμηλού κόστους εργασίας»)
 - Από ποιοτικούς και διαφοροποιημένους παραγωγούς (επιχειρήσεις από χώρες υψηλών τεχνολογικών/ παραγωγικών δυνατοτήτων).

Κεντρικό ερώτημα σήμερα

3

- Πώς εν μέσω της απαραίτητης δημοσιονομικής προσαρμογής και απαιτούμενης μακροοικονομικής διαχείρισής της θα τεθούν οι προϋποθέσεις για τη διαμόρφωση μιας νέας αναπτυξιακής δυναμικής της ελληνικής οικονομίας;
- Αναζητούμε ποιοτική ανάπτυξη με επίκεντρο τη γνώση, την τεχνολογία, την καινοτομία, με μοχλό την επιχειρηματικότητα εντάσεως γνώσης και με την υποστήριξη ενός ευφυούς και αποτελεσματικού αναπτυξιακού κράτους
- Καθοριστικός ο ρόλος του επιχειρηματικού τομέα:
 - ανταγωνιστικές επιχειρήσεις με ισχυρό ανθρώπινο κεφάλαιο βιώσιμες (ακόμα και σε δύσκολες συνθήκες ρευστότητας), διεθνώς ανταγωνιστικές
 - Τομείς και κλάδοι με στρατηγικό πλεονέκτημα

Τι παράγουμε σήμερα / τι μπορούμε να παράξουμε μεσοπρόθεσμα, συμμετέχοντας στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας λίγο περισσότερο ως παραγωγοί και λίγο λιγότερο ως καταναλωτές

Αποτελέσματα panel επιχειρηματιών

Στόχος Έργου: Μηχανισμός παρακολούθησης

4

- Παρακολούθηση και χαρτογράφηση μεταβολών στα παραγωγικά συστήματα, στις αγορές εργασίας, τις επιδόσεις και συμπεριφορές επιχειρήσεων:
 - ▣ Ανάλυση του υφιστάμενου επιχειρηματικού δυναμικού, του τρόπου που διαχειρίζεται τους πόρους / ικανότητες που διαθέτει ή σχεδιάζει να αναπτύξει σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα
- Αξιολόγηση δυνητικών επιπτώσεων των μεταβολών σε επιχειρήσεις, επαγγέλματα και δεξιότητες και στην οργάνωση της εργασίας
- Συμβολή στο σχεδιασμό κατάλληλων παρεμβάσεων και πολιτικών που υποστηρίζουν / επηρεάζουν αυτές τις αλλαγές
 - ▣ Σε επίπεδο δημόσιων πολιτικών
 - ▣ Αλλά κυρίως σε επίπεδο επιχειρηματικών στρατηγικών
- Λήψη καλύτερων αποφάσεων για
 - ▣ ποιοι κλάδοι, ποιες περιοχές, ποιες ειδικότητες και δεξιότητες έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να δημιουργήσουν ευκαιρίες για ταχύτερη ανάπτυξη και υψηλότερη απασχόληση, Αποτελέσματα panel εμπειρογνομόνων
 - ▣ ελλείψεις καταρτισμένου ανθρώπινου κεφαλαίου σήμερα και δυνητικά στο μέλλον

Μεθοδολογία: Δύο βασικοί πυλώνες

5

- Εκπόνηση έρευνας πεδίου στις 2000 μεγαλύτερες επιχειρήσεις της χώρας
- Οργάνωση πάνελ εμπειρογνωμόνων
 - ▣ Στελέχη επιχειρήσεων,
 - ▣ Θεσμικοί εκπρόσωποι κλάδων, εμπειρογνώμονες σε θέματα καινοτομίας και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού,
 - ▣ Ερευνητές, πανεπιστημιακοί,
 - ▣ Διαμορφωτές πολιτικής

Συμπεράσματα έρευνας πεδίου

6

- Καθοριστική η κρίση για τη στρατηγική ταυτότητα των μεγαλύτερων επιχειρήσεων τη χώρας
- Ασφυκτικές πιέσεις από μειωμένη εγχώρια ζήτηση, πιστωτική στενότητα, έλλειψη ρευστότητας στην αλυσίδα αξίας τους
- Συρρίκνωση οικονομικών αποτελεσμάτων που απειλεί τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων
- Αβεβαιότητες που εντείνονται, αντί να αμβλύνονται
 - ▣ Αποτέλεσμα: επιδείνωση επενδυτικού κλίματος, προσπάθειες για μείωση λειτουργικού κόστους

Συμπερασματικά...

7

- Πολλές επιχειρήσεις εντείνουν την προσπάθεια στήριξης των εσόδων μέσω των εξαγωγών
- Όμως: η εξωστρέφεια δεν είναι εύκολη
 - Απαιτείται γνώση των αγορών, ποιότητα, ευελιξία, τεχνολογικές ικανότητες και ισχυρό ανθρώπινο κεφάλαιο
 - Χρειάζονται επενδύσεις σε τεχνολογία, σύγχρονο εξοπλισμό και «δύσκολη» καινοτομία
 - Συνέργειες με άλλες επιχειρήσεις συμπληρωματικών ή συναφών κλάδων για οικονομίες κλίμακας
 - Νησίδες αγοράς σε παγκόσμιο επίπεδο

Τυπολογίες επιχειρήσεων: Τρεις κατηγορίες ικανοτήτων / δυνατοτήτων

8

- **Οικονομικές επιδόσεις:** το 28% των μεγαλύτερων επιχειρήσεων εμφανίζει κέρδη το 2011 και το 2010, αλλά και ένα 20% ζημιές τη διετία
 - ▣ Κύριος προσδιοριστικός παράγοντας επιτυχίας: εξαγωγές, καινοτομία
- **Τεχνολογικές / καινοτομικές επιδόσεις:** το 22% των επιχειρήσεων αναπτύσσει καινοτομίες προϊόντος και καινοτομίες διεργασίας, αλλά το 30% δεν έχει να επιδείξει ούτε μια καινοτομία την τελευταία διετία.
 - ▣ Κύριος προσδιοριστικός παράγοντας επιτυχίας: εκπαίδευση, διεξαγωγή E&TA
- **Ανθρώπινο Δυναμικό:** Το 30% των επιχειρήσεων εφαρμόζει όλες τις μορφές τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, αλλά το 25% δεν αναπτύσσει (καθόλου) δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Το **μέγεθος** των επιχειρήσεων (στο πλαίσιο των ελληνικών δεδομένων) είναι σημαντικός προσδιοριστικός παράγοντας...για την καινοτομική επίδοση κάθε τύπου, τις εξαγωγές, τις επενδύσεις, τον βαθμό έκθεσης στην οικονομική κρίση, αλλά και τους τρόπους αντίδρασης σε αυτή, κτλ

Η ποσοτική ενίσχυση της «κατηγορίας Α» θα καθορίσει την επόμενη μέρα στο εγχώριο επιχειρηματικό σύστημα

9

Προϋποθέσεις:

- Μείωση της αβεβαιότητας (που προϋποθέτει πολιτική σταθερότητα και εμπιστοσύνη)
- Ανάκτηση επιπέδων ρευστότητας που να διευκολύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα
 - ▣ Επανακεφαλαιοποίηση τραπεζών
- Ανάκτηση λειτουργιών Δημόσιας Διοίκησης
- Φορολογική σταθερότητα
- Συντονισμός ενός **συστήματος πολιτικών**: παραγωγή μεσοπρόθεσμης πολιτικής με **στρατηγική κατεύθυνση** και όχι πολιτικής «δόσης»

Αποτελέσματα panel εμπειρογνομόνων

Πέρα από την κλαδική προσέγγιση στην αντίληψη του «οικοσυστήματος»

10

- Η μεταφορά του οικοσυστήματος στην ανάλυση αλυσίδων αξίας και κοινωνικο-οικονομικών διεργασιών που συνδέονται με αυτές.
- Τεχνικο-κοινωνικοοικονομικά οικοσυστήματα.
- Ο ρόλος των υποκειμένων (actors) και των συμμετεχόντων (stakeholders). Ευρύ φάσμα.
- Αλληλεπιδράσεις μεταξύ οργανισμών και συμβιωτικές σχέσεις για τη δημιουργία γνώσης.
- Ο ρόλος των χρηστών και της απαιτητικής ζήτησης.
- Τεχνολογικές Πλατφόρμες, δίκτυα μάθησης, γνώσης και καινοτομίας

Τομεακά Πάνελ Εμπειρογνωμόνων: η αντίληψη του οικοσυστήματος

11

Παραγωγή Ενέργειας

Διαχείριση &
Εξοικονόμηση
Ενέργειας

Τρόφιμα και
Βιοαγροδιατροφή

Περιβαλλοντική
Βιομηχανία

Κατασκευές & Δομικά
Προϊόντα

Κλωστοϋφαντουργία
Ένδυση

Συσκευασία

Τεχνολογίες
Πληροφορικής &
Επικοινωνιών

Υγεία

Αποτελέσματα panel εμπειρογνωμόνων

Τομεακά Πάνελ Εμπειρογνωμόνων: η αντίληψη του οικοσυστήματος

12

- Συνολικά συμμετείχαν περίπου **150** εμπειρογνώμονες: 80 στελέχη **επιχειρήσεων**, 50 εκπρόσωποι **θεσμικών φορέων** και **επαγγελματικών οργανώσεων**, 20 μέλη της πανεπιστημιακής και **ερευνητικής** κοινότητας.
- **Εμπειρογνώμονες**: Κοινό ενδιαφέρον για την προοπτική ανάπτυξης μιας ευρύτερης αλυσίδας παραγωγής
- Διακίνηση πληροφορίας και γνώσης, διαμόρφωση προτάσεων και ιδεών με σκοπό την ανίχνευση νέων δυνατοτήτων, ρεαλιστικών προοπτικών σε συγκεκριμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες, αλλά και των όρων και των προϋποθέσεων για την πραγματοποίησή τους.

Ενέργεια – Οι προκλήσεις

13

- Επιτάχυνση διαδικασίας απελευθέρωσης της ενεργειακής αγοράς (εξωτερικός καταναγκασμός που δρα ως προωθητική δύναμη)
- Επίτευξη στόχων 2020
 - ➔ Αφορούν και επιβάλλουν μεταβολές τόσο την παραγωγή όσο και τη χρήση ενέργειας
 - ➔ Αιχμή η ανάπτυξη ΑΠΕ και η εξοικονόμηση ενέργειας
 - ➔ Μεταβολές –θετικές/αρνητικές- στα συμβατικά

Ανταπόκριση στις προκλήσεις;

Υπάρχει το δυναμικό: φυσικό, επιχειρηματικό, ανθρώπινο

Υπάρχουν όμως και πολλαπλοί ανασταλτικοί παράγοντες

Αποτελέσματα έρευνας εμπειρογνομόνων

Το δυναμικό

14

- **Φυσικό:** πολύ σημαντικό σε ΑΠΕ για ηλεκτροπαραγωγή, εξοικονόμηση (κυρίως στον κτιριακό τομέα)
- **Επιχειρηματικό:** παρά τις καθυστερήσεις, σημαντική επιχειρηματική κινητικότητα
 - ▣ Ελληνικός Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Εταιριών Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΑΗ), 7 μέλη
 - ▣ Ελληνικός Σύνδεσμος Ηλεκτροπαραγωγών από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΣΗΑΠΕ), 67 μέλη
 - ▣ Πλήθος αιτήσεων αδειοδότησης στη ΡΑΕ
 - ▣ ...
- **Ανθρώπινο:** επάρκεια σε τεχνογνωσία, αξιόλογο επιστημονικό δυναμικό / ελλείψεις σε τεχνικό προσωπικό

Οι ανασταλτικοί παράγοντες

15

- Απουσία εθνικού ενεργειακού σχεδιασμού και επιχειρηματικού πλάνου εφαρμογής και παρακολούθησης. Ανεπαρκής χωροταξικός σχεδιασμός.
- Γραφειοκρατία (χρόνοι αδειοδότησης > 5+ χρόνια). Συνεχείς συχνά ανέξοδες και ατεκμηρίωτες προσφυγές στο ΣτΕ
 - Αποθάρρυνση επενδυτών
 - Απώλεια ευκαιρίας για την **ανάπτυξη μίας εγχώριας κατασκευαστικής βιομηχανίας** (αιολικά).
 - Θετικά βήματα στον τομέα ΦΒ σε συνθήκες ισχυρού διεθνούς ανταγωνισμού (χώρες Νοτιοανατολικής Ασίας)
- Δυσλειτουργίες αγοράς. Στρεβλώσεις τιμολογίων.
- Επιπροσθέτως, τα εγγυημένα τιμολόγια στις ΑΠΕ δεν παρακολουθούν επαρκώς τις μεταβολές του κόστους των σχετικών τεχνολογιών.
- Η ενεργειακή συμπεριφορά και η ανεπαρκής περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των ενεργειακών χρηστών

Ενέργεια (παραγωγή & εξοικονόμηση): Επιχειρηματικές προοπτικές

16

- Συντήρηση, εκσυγχρονισμός υφιστάμενων και κατασκευή νέων ενεργειακών υποδομών (ηλεκτρικές διασυνδέσεις, ενίσχυση δικτύων, ..)
- Έξυπνα δίκτυα και εμπορία σύνθετων ενεργειακών προϊόντων
- Καθετοποιημένη παροχή υπηρεσιών λειτουργίας & συντήρησης αιολικών πάρκων
- Φωτοβολταϊκά σε όλο το εύρος (παραγωγή, εμπορία, συντήρηση, παροχή υπηρεσιών)
- Αεριοποίηση στερεών αποβλήτων
- Εφαρμογές εξοικονόμησης στο κέλυφος- τον εξοπλισμό (κουφώματα, μονώσεις) και σε θέρμανση/ψύξη (ηλιακοί θερμοσίφωνες, καυστήρες/λέβητες κλπ)
- Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών ενεργειακής διαχείρισης (ενεργειακό auditing, οικονομική απόδοση, χρηματοδότηση, σχήματα τύπου third-party financing κτλ)

Ενέργεια: Όροι και προϋποθέσεις

17

- Προώθηση επενδύσεων
 - ▣ Άρση γραφειοκρατίας στη αδειοδοτική διαδικασία
 - ▣ Χωροταξικός σχεδιασμός
 - ▣ Λειτουργία ενεργειακών εταιριών
 - ▣ Ενίσχυση τραπεζικής χρηματοδότησης
 - ▣ Αξιοποίηση ΕΣΠΑ
 - ▣ Διαμόρφωση θεσμικού πλαισίου για πολυκατοικίες
 - ▣ Υλοποίηση επιδεικτικών έργων εξοικονόμησης ενέργειας από δημόσιο τομέας
- Ταχεία προσαρμογή στην ευρωπαϊκή νομοθεσία
 - ▣ Εφαρμογή ΚΕΝΑΚ, επίλυση διαδικαστικών προβλημάτων
- Θεσμοθέτηση συστημάτων πιστοποίησης για συστήματα και υλικά

Ενέργεια: Όροι και προϋποθέσεις

18

- Προσαρμογή στο νέο ενεργειακό πρότυπο:
 - ▣ Υιοθέτηση συστημάτων παρακολούθησης καταναλώσεων
 - ▣ Αναδιαμόρφωση τιμολογίων
 - ▣ Διαχείριση φορτίων
- Ενίσχυση εκπαίδευσης και κατάρτισης με έμφαση σε
 - ▣ Εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις σε εργαζόμενους της μέσης και ανώτερης τεχνικής εκπαίδευσης
 - ▣ Ικανότητες ολοκληρωμένης προσέγγισης (τεχνικά ζητήματα-επιχειρηματική και επιχειρησιακή διάσταση –αγορά)
- Ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας στον ενεργειακό τομέα (στο πλαίσιο ενός μόνιμου εθνικού προγράμματος για την έρευνα)
- Στοχευμένες καμπάνιες ενημέρωσης για περιβαλλοντικά, οικονομικά κλπ οφέλη από δράσεις εξοικονόμησης

Τρόφιμα και Βιο-αγροδιατροφή:

Επιχειρηματικές Προοπτικές

19

- Προώθηση τοπικών, παραδοσιακών προϊόντων, ΠΟΠ και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ), με κατάλληλους ελέγχους, έμφαση στο **branding**, την **ταυτότητα** και την προέλευση του προϊόντος
 - Έμφαση στη δημιουργία **οράματος και μιας αναγνωρίσιμης ενοποιητικής αντίληψης** για την ελληνική παραγωγή τροφίμων (π.χ. μεσογειακή διατροφή)
 - Έμφαση στην **τυποποίηση** αγροτικών προϊόντων ποιότητας
 - **Επαναπροσδιορισμός καλλιεργειών**, στοχευμένη προώθηση τομέων, κλάδων, προϊόντων με μεγαλύτερη ζήτηση (πχ βιολογικής καλλιέργειας)
 - Σύνδεση **τοπικής παραγωγής** με τον **τουρισμό**
 - Εκμετάλλευση **ιδιαίτερων χαρακτηριστικών**, ιδιοτήτων και ποιότητας ποικιλιών για εξειδικευμένα τρόφιμα
- Ενσωμάτωση τεχνολογίας και της **δημιουργικότητας** στα τρόφιμα και τη **συσκευασία** (πχ. Προϊόντα βιοτεχνολογίας, νανοτεχνολογίας, «λειτουργικά τρόφιμα»)
- Εφαρμογές γονιδιωματικής τεχνολογίας στην ιχνηλασιμότητα της παραγωγικής διαδικασίας (DNA bar coding), με καταχώριση, ανάγνωση και διαχείριση των βάσεων δεδομένων του γενετικού αποτυπώματος των τροφίμων και χρήση τους ως πληροφορικών εργαλείων

Τρόφιμα και Βιο-αγροδιατροφή: Όροι και προϋποθέσεις

20

- Προσαρμογή σε ανταγωνιστικές πιέσεις
 - ▣ Μείωση μέσου κόστους παραγωγής
 - ▣ Δημιουργία οικονομιών κλίμακας
 - ▣ Μεταφορά τεχνογνωσίας από άλλους κλάδους και ειδικότητες
- Εφαρμογή νέων διαδικασιών ή επανασύνθεση παλαιών σε όλη την αλυσίδα αξίας
 - ▣ Εισαγωγή νέων καλλιεργειών και σπόρων, Χρήση νέων μηχανημάτων, Εναλλακτικές μέθοδοι καλλιέργειας, Σχεδιασμός παραγωγής, Τρόπος προώθησης, Παρουσίασης, Διανομής, Νέες συσκευασίες, Βελτίωση ασφάλειας και ποιότητας των υπαρχόντων προϊόντων,

Τρόφιμα και Βιο-αγροδιατροφή: Όροι και προϋποθέσεις

21

- Προώθηση της έρευνας
 - ▣ Διαμόρφωση **εθνικού πλαισίου έρευνας** με βάση εθνικές προτεραιότητες και ευρωπαϊκά πρότυπα
 - ▣ Δημιουργία **ενοτήτων αριστείας**
 - ▣ Συμμετοχή σε στρατηγικά προγράμματα και πλατφόρμες ερευνών του εξωτερικού (π.χ. πλατφόρμα Food For Life)
 - ▣ Στοχευμένη επιδότηση δράσεων (πχ προβολή οικονομικών δραστηριοτήτων σε μειονεκτικές, ορεινές και νησιωτικές περιοχές)
- Προώθηση επενδύσεων για τη μετατροπή των ευρημάτων της γεωργικής έρευνας σε εφαρμόσιμες τεχνολογίες και νέες καλλιεργητικές πρακτικές
- **Νέο πρότυπο αγρότη – επιχειρηματία**, έμφαση στην επιχειρηματικότητα
 - ▣ Στοχευμένη γεωργική έρευνα
 - ▣ Διαμόρφωση συνθηκών για την **άμεση πώληση αγροτικών προϊόντων (εναλλακτικές μορφές διάθεσης αγροτικών προϊόντων)** : τοπικές αγορές αγροτών, βιοκαλλιεργητών, ενιαίες αγορές, δημοπρατήρια

Τρόφιμα και Βιο-αγροδιατροφή: Όροι και προϋποθέσεις

22

□ Εντατικοποίηση **συνεργασιών**

□ Συνεργασίες Επιχειρήσεων (πχ clusters τροφίμων)

- Σύνδεση της ποικιλίας με την καλλιέργεια, τη μεταποίηση και τον τελικό χρήστη αποτελεί από μόνη της σημαντική καινοτομία στην παραγωγική διαδικασία (πχ συμβολαιακή γεωργία)
- Ενίσχυση συνεργασίας και συνέργειας του αγροτικού κόσμου, συνενώσεις ομάδων αγροτών

□ Σύνδεση της γεωργικής καλλιέργειας & της βιομηχανίας με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα (πχ πρακτική άσκηση, επαγγελματική μαθητεία αλλά και επίλυση προβλημάτων)

□ **Εκπαίδευση**

□ Αναθεώρηση και ανασχεδιασμός προγραμμάτων σπουδών ή ακόμη συγχωνεύσεις/ καταργήσεις συγκεκριμένων τμημάτων ΑΕΙ/ΤΕΙ

□ Δημιουργία ταχύρυθμων τμημάτων μερικών μηνών ή ολιγοετούς φοίτησης σε μεταλυκειακό επίπεδο, σε πολύ συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα, κυρίως στο χώρο της πρωτογενούς αγροτικής παραγωγής

- Δημιουργία κέντρων ενημέρωσης κατάρτισης και δια βίου μάθησης των επαγγελματιών αγροτών

□ Ανάπτυξη του θεσμού των γεωργικών λυκείων

Αποτελέσματα panel εμπειρογνομόνων

Τρόφιμα και Βιο-αγροδιατροφή: Όροι και προϋποθέσεις

23

- Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός νομοθετικού πλαισίου και εναρμόνιση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα
 - ▣ Ενεργός συμμετοχή του επιχειρηματικού τομέα στη διαδικασία λήψης ρυθμιστικών και νομοθετικών αποφάσεων
 - ▣ Μείωση χρόνου διεκπεραίωσης καταγγελιών
 - ▣ Δημιουργία συστήματος τακτικών ελέγχων, με αντικειμενικά κριτήρια επιλογής των ελεγχόμενων επιχειρήσεων
- Διαμόρφωση ενιαίας αγροτικής πολιτικής
 - ▣ Δημιουργία ενιαίου φορέα τροφίμων
 - ▣ Επίτευξη οικονομιών κλίμακας και οργανωμένη προσφορά γεωργικών προϊόντων

Περιβαλλοντική βιομηχανία:

Επιχειρηματικές προοπτικές

24

- Ανακύκλωση και επεξεργασία στερεών και υγρών αποβλήτων, με έμφαση σε συστήματα διαχείρισης,
 - Επεξεργασία αστικών λυμάτων για διάθεση καθαρού νερού, στην αξιοποίηση της λυματολάσπης,
 - Επεξεργασία αποβλήτων που παράγονται από τουριστικές μονάδες και μικρούς οικισμούς
 - Εφαρμογή τεχνολογιών επεξεργασίας επικίνδυνων αποβλήτων
- Συντήρηση υποδομών, εκσυγχρονισμός και εξορθολογισμός της λειτουργίας υφιστάμενων εγκαταστάσεων
- Αξιοποίηση αποβλήτων
 - Βιομάζα (είτε για παραγωγή compost, είτε για ενεργειακή αξιοποίηση)
- Προσαρμογή και μετατροπή των παραγωγικών διαδικασιών (εξοικονόμηση ενέργειας, εναλλακτικές μορφές ενέργειας)
- Παροχή υπηρεσιών και υλικών «πράσινης δόμησης»
- Παροχή υπηρεσιών «πράσινης επιχειρηματικότητας» (EKE, ISO 14001 και EMAS, green accounting, eco-labels,....)

Αποτελέσματα panel εμπειρογνομόνων

Περιβαλλοντική βιομηχανία: Όροι και προϋποθέσεις

25

- Ανάπτυξη εφαρμοσμένης και στοχοθετημένης έρευνας
 - ▣ Αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων από τις επιχειρήσεις
- Δημιουργία clusters καινοτομίας με την συμμετοχή ΑΕΙ ή/και ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων
- Αντιμέτωπιση προβλημάτων οργανωτικής επάρκειας επιχειρήσεων (εκπαίδευση προσωπικού, ανάπτυξη συνεργασιών) για εφαρμογή ΕΚΕ ή οικολογικής σήμανσης
- Υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης σε νέα αντικείμενα
 - ▣ Επεξεργασία απορριμμάτων στη βιομηχανία πλαστικών ή διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας με ανακυκλούμενες α' ύλες
- Πιστοποίηση τεχνικών ειδικοτήτων και επαγγελματικών προσόντων π.χ. από τη Διεθνή Ένωση για τη Διαχείριση των Στέρεων Αποβλήτων (ISWA) για την ειδικότητα του «Waste Manager»
- Αύξηση περιβαλλοντικής συνείδησης πολιτών και επιχειρήσεων (π.χ. στο θέμα της ανακύκλωσης)

Περιβαλλοντική βιομηχανία: Όροι και προϋποθέσεις

26

- Υλοποίηση των στόχων Ε.Ε και τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων
 - ▣ Επιτάχυνση της εφαρμογής της οδηγίας 98/2008/ΕΚ για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων
- Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου
- Δημιουργία αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας
- Άρση γραφειοκρατίας για αδειοδότηση έργων και εγκαταστάσεων προστασίας περιβάλλοντος

Κλωστοϋφαντουργία & Ένδυση:

Επιχειρηματικές προοπτικές

27

- Αξιοποίηση εξελιγμένων πρώτων υλών υψηλής προστιθέμενης αξίας
 - ▣ «Έξυπνες» πρώτες ύλες (πχ. πλαστικά νήματα, οργανικές φωτοβολταϊκές διατάξεις, νανοδομικά ανόργανα και οργανικά υλικά κ.α.).
 - ▣ Παραδοσιακά υφάσματα υψηλής προστιθέμενης αξίας πχ μετάξι:
- Ανάπτυξη εξειδικευμένης παραγωγής παράλληλα με παραγωγή προϊόντων μαζικής ζήτησης,
- Καθετοποιημένη παραγωγή στον τομέα κλωστοϋφαντουργίας-ένδυσης
 - ▣ Για προϊόντα μεγάλης υπεραξίας και εξειδίκευσης, υψηλής τεχνολογίας και σχετικά μικρής κλίμακας παραγωγής
- Έμφαση σε συγκεκριμένα, εξειδικευμένα τμήματα αγοράς, με δυνατότητες σημαντικής άνθησης στην Ελλάδα και διεθνώς:
 - ▣ Παιδικό ένδυμα: ελληνικά προϊόντα εφάμιλλα των παγκοσμίως αναγνωρίσιμων προϊόντων, ωστόσο η διεθνής προώθησή τους υστερεί
 - ▣ Ενδύματα εργασίας, με νέες επιχειρηματικές στρατηγικές (πχ. leasing επαγγελματικών ρούχων), αλλά και προδιαγραφές από την πλευρά του κράτους (κανόνες στις κρατικές προμήθειες)

Κλωστοϋφαντουργία & Ένδυση: Όροι και προϋποθέσεις

28

- Αναβάθμιση του ρόλου των συνδέσμων για τη διαμόρφωση στρατηγικής από ένα συγκροτημένο «στρατηγείο»
 - Διαμόρφωση στρατηγικής τομέα λαμβάνοντας υπόψη τρέχουσες-αναμενόμενες συνθήκες στη διεθνή αγορά, Δυνατότητες για συνεργασίες με επιχειρήσεις στα Βαλκάνια, εξασφάλιση διαφάνειας
 - Αναπροσαρμογή της στρατηγικής του τομέα σε τακτά χρονικά διαστήματα
- Ποιοτική αναβάθμιση - εξειδίκευση των προϊόντων με τη χρήση ποιοτικών ποικιλιών βαμβακιού π.χ. οικολογικό βαμβάκι
- Αναζήτηση στρατηγικών συμπράξεων (strategic partnerships)
 - Συγκέντρωση-διάχυση πληροφόρησης για ευκαιρίες συνεργασιών-επενδύσεων
- Συνεργασίες με ερευνητικά κέντρα-εκπαιδευτικούς φορείς, για ανάπτυξη συστημάτων παραγωγής-προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας υψηλής προστιθέμενης αξίας
- Αξιοποίηση της χρήσης των νέων τεχνολογιών για την παραγωγή προϊόντων ένδυσης υψηλής προστιθέμενης αξίας

Κλωστοϋφαντουργία & Ένδυση: Όροι και προϋποθέσεις

29

- Δημιουργία διεθνώς αναγνωρίσιμων εμπορικών σημάτων (brand names) μόδας
- Διευκόλυνση των επιχειρηματικών επαφών με άλλες χώρες,
- Προώθηση της ελληνικής ταυτότητας των εγχώριων προϊόντων σε διεθνείς εκθέσεις (προϊόντα «Made in Greece»).
- Δημιουργία μουσείου μόδας
- Δράσεις εκπαίδευσης/κατάρτισης
 - Δημιουργία τμημάτων επαγγελματιών ένδυσης στα Τ.Ε.Ι. ή Επέκταση προγράμματος σπουδών στα υπάρχοντα τμήματα κλωστοϋφαντουργίας των Τ.Ε.Ι. στην ένδυση
 - Ενσωμάτωση στο πρόγραμμα σπουδών συναφών σχολών σεμιναρίων αναφορικά με εφαρμογές Η/Υ (Computer-Aided Design (CAD), Computer-Aided Manufacturing (CAM), Production Planning and Scheduling (PPS) κλπ
 - Επιμόρφωση εργαζομένων με στόχο αφομοίωση των τεχνολογικών εξελίξεων και των συνεχώς μεταβαλλόμενων τάσεων διεθνώς στη μόδα , αντίληψη των τάσεων στο διεθνή ανταγωνισμό και στη δυνατότητα αντίδρασης απέναντι σε αυτόν. κλπ
 - Επιμόρφωση επιχειρηματιών οικογενειακών επιχειρήσεων για βελτίωση ικανοτήτων διοίκησης

Αποτελέσματα panel εμπειρογνομόνων

Κλωστοϋφαντουργία & Ένδυση: Όροι και προϋποθέσεις

30

- Θέσπιση προδιαγραφών στις κρατικές προμήθειες, βάσει κοινοτικής νομοθεσίας
- Αυστηρός έλεγχος χρήσης απαγορευμένων ουσιών και ύπαρξης ειδικών σημάνσεων στα εισαγόμενα προϊόντα
- Μέτρα προστασίας από αθέμιτο dumping
- Εφαρμογή πλαισίου προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και περιορισμού των απομιμήσεων
 - Έχουν εντοπιστεί απομιμήσεις προϊόντων ελληνικών brands νεανικής ένδυσης σε αγορές βαλκανικών χωρών
- Συμμετοχή επιχειρήσεων κλωστοϋφαντουργίας στα διεθνή fora καθορισμού των τεχνικών προδιαγραφών (πχ. σε επίπεδο ΕΕ)
- Επιτάχυνση της δημιουργίας-ολοκλήρωσης υποδομών που υποβοηθούν τα logistics
 - Αύξηση της ελκυστικότητας της χώρας ως τόπου διέλευσης για την είσοδο στην Ευρώπη
- Θέσπιση σταθερού φορολογικού περιβάλλοντος

Κατασκευές & Δομικά προϊόντα:

Επιχειρηματικές προοπτικές

31

- Καινοτόμα δομικά προϊόντα (π.χ. ψυχρές βαφές)
- Ενεργειακή εξοικονόμηση (στόχοι 20-20-20)
 - ▣ Ενεργειακή αναβάθμιση- Εκσυγχρονισμός υποδομών
- Παραγωγή εγχώριας τεχνογνωσίας και υποκατάσταση εισαγόμενων προϊόντων
- Οριζόντια υποστήριξη έργων υποδομής εξωστρεφών κλάδων οικονομίας
 - ▣ τουρισμός, ναυτιλία, εξοικονόμηση ενέργειας, περιβαλλοντικά έργα, αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή
- Αξιοποίηση συσσωρευμένης εμπειρίας από μεγάλα έργα για δραστηριότητα σε γειτονικές ή ευρύτερα γειτονικές χώρες.

Κατασκευές & Δομικά προϊόντα: Όροι και προϋποθέσεις

32

- Ενεργοποίηση λειτουργίας συστάδων επιχειρήσεων (clusters)
- Εντατικοποίηση της συνεργασίας της επιχειρηματικής κοινότητας με τα ερευνητικά κέντρα και τα ΑΕΙ και των επιχειρήσεων μεταξύ τους
- Ενεργότερη συμμετοχή ιδιωτικού τομέα στην ενίσχυση της έρευνας και της τεχνολογίας
- Δημιουργία Κέντρων Αριστείας
- Δράσεις εκπαίδευσης & κατάρτισης
 - Δημιουργία μετα-δευτεροβάθμιων σχολών που θα παράγουν τα ενδιάμεσα επαγγέλματα (πχ εργοδηγοί)
 - Διεύρυνση του μέτρου της πρακτικής άσκησης 6μηνης τουλάχιστον διάρκειας
 - Κατάρτιση σε θέματα αγοράς, σύνδεση με τεχνικές γνώσεις, οικονομίας και διοίκησης, σε εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις σε νέα αντικείμενα και σε τεχνικές προδιαγραφές
- Πιστοποίηση τεχνικών επαγγελματιών

Κατασκευές & Δομικά προϊόντα: Όροι και προϋποθέσεις

33

- Προώθηση χρήσης πιστοποιημένων προϊόντων με την σήμανση CE στα δημόσια αλλά και στα ιδιωτικά έργα
- Επιτάχυνση του χωροταξικού σχεδίου
- Άρση γραφειοκρατίας στην έκδοση αδειών για πραγματοποίηση επενδύσεων
- Δημιουργία επαρκούς συστήματος κανόνων και μηχανισμού εποπτείας
- Επιτάχυνση υλοποίησης του ΕΣΠΑ
 - ▣ «Εξοικονομώ κατ' οίκον» και « Χτίζοντας το Μέλλον
- Θέσπιση προδιαγραφών σε όλα τα έργα, δημόσια και ιδιωτικά, για τα υλικά αλλά και τις μεθόδους εφαρμογής, για τη διασφάλιση της ποιότητας
- Εστίαση του ΠΔΕ σε μικρά έργα στην περιφέρεια που θα οδηγήσουν στην ανάπτυξη

ΤΠΕ: ένα πολύτιμο και σχετικά ανεκμετάλλευτο κοίτασμα

34

- Η ελληνική οικονομία **δεν** έχει αποκομίσει επαρκή οφέλη παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας από την έως σήμερα αξιοποίηση των ΤΠΕ
- Ένα πολύτιμο και **ελλειπώς αξιοποιημένο** κοίτασμα για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας
- Η **συμβιωτική αλληλεπίδραση** μεταξύ παραγωγών και χρηστών ΤΠΕ δημιουργεί ενδογενώς γνώση στο πλαίσιο του κλάδου των ΤΠΕ.
- Η **λειτουργική αξιοποίηση** των ΤΠΕ και η προώθηση της **ψηφιακής επιχειρηματικότητας**, στο πλαίσιο μιας νέας στρατηγικής **ποιοτικής ανάπτυξης** για την ελληνική οικονομία

ΤΠΕ: Επιχειρηματικές προοπτικές

35

- Οι ΤΠΕ αποτελούν ένα
- Τεχνολογίες Cloud Computing,
- Εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα, εφαρμογές e-commerce,
- Έξυπνα δίκτυα (smart grids) και εφαρμογές στην Ενέργεια, στην Υγεία, στις μεταφορές,
- Εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης,
- Telemonitoring
- Ανάπτυξη multimedia content (πολυμεσικό περιεχόμενο)
- Εξειδίκευση και πιστοποιημένες υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών
- Έμφαση στο outsourcing

Επιχειρηματικότητα στο πλαίσιο παγκόσμιων οικοσυστημάτων καινοτομίας

36

- Οι καθιερωμένες επιχειρήσεις σε πολλούς κλάδους (και στις ΤΠΕ) χρειάζονται πρόσβαση σε διάσπαρτα δίκτυα γνώσης προκειμένου να αναπτύξουν και να αγοράσουν καινοτομίες.
- Το παράδειγμα της Apple (κεντρικός παίκτης και συντονιστής της τεχνολογικής πλατφόρμας) και του i-phone, που προσκαλεί μικρές επιχειρήσεις και άτομα να χρησιμοποιήσουν την πλατφόρμα της και να αναπτύξουν καινοτομίες (λογισμικό και περιεχόμενο) γι' αυτήν και την παγκόσμια αγορά.
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η συμμετοχή σε ένα παγκόσμιο οικοσύστημα καινοτομίας.
- Η ανάδειξη και κυριαρχία πλατφορμών καινοτομίας προσφέρουν γόνιμο έδαφος για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων.

ΤΠΕ: Όροι και προϋποθέσεις

37

- Ανάδειξη του «οριζόντιου» ρόλου των τεχνολογιών ΤΠΕ (τεχνολογίες γενικού σκοπού) στους άλλους κλάδους της οικονομίας
 - Ανάπτυξη μεθοδολογίας μέτρησης αποτελεσματικότητας ΤΠΕ στις επιχειρήσεις για την προώθηση επενδύσεων σε ΤΠΕ
- Ανάπτυξη διακλαδικών συνεργασιών
 - Συνεργασιών των μεγάλων επιχειρήσεων με μικρές επιχειρήσεις έντασης γνώσης/start-ups, κλπ.,
- Ενίσχυση των επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη
- Δημιουργία «βιομηχανικών συστάδων» (industrial clustering)
- Αξιοποίηση των υφιστάμενων χρηματοδοτικών εργαλείων
 - Ευρωπαϊκό σύστημα επιχορηγήσεων της έρευνας, ΕΣΠΑ κλπ

ΤΠΕ: Όροι και προϋποθέσεις

38

- Καλλιέργεια ικανοτήτων, για την προώθηση της επιχειρηματικότητας που αξιοποιεί τις ΤΠΕ
 - ▣ εκπόνηση διπλωματικών εργασιών σε επιχειρήσεις
 - ▣ ενίσχυση του θεσμού της «Πρακτικής Άσκησης»,
 - ▣ διευκόλυνση της μετακίνησης των ερευνητών στις επιχειρήσεις, για ένα κάποιο διάστημα της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους.
 - ▣ Υποστήριξη νέων αποφοίτων και ερευνητών (υποψηφίων διδασκτόρων και μεταδιδασκτόρων) που ενδιαφέρονται για τη σύσταση νέων επιχειρήσεων εντάσεως γνώσης (KIE start ups) που αξιοποιούν ερευνητικά αποτελέσματα στις ΤΠΕ και ευρύτερα [coaching, early-early seed capital, business angels, σύσταση ειδικών οργανισμών και ειδικών ταμείων)

ΤΠΕ: Όροι και προϋποθέσεις

39

- Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου
 - ▣ Βελτίωση επενδυτικού περιβάλλοντος: Απλοποίηση των διαδικασιών συναλλαγής του κράτους με τις επιχειρήσεις και της ενίσχυσης της αξιοπιστίας της διοίκησης στην εφαρμογή του νόμου
- Ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και ιδιαίτερα των αυτοματοποιημένων συναλλαγών στο μοντέλο «one-stop-shop»,
- Αποκατάσταση του ρόλου του κράτους «ως αγοραστή»
- Διαμόρφωση πενταετούς διάρκειας επενδυτικών προγραμμάτων στις τεχνολογίες ΤΠΕ στις επιχειρήσεις και δημόσιους φορείς
- Αναζήτηση νέων τρόπων ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων έργων, που να διορθώνουν το σημερινό αναποτελεσματικό και χρονοβόρο πλαίσιο διαγωνισμών
 - ▣ Αξιοποίηση εμπειρίας άλλων χωρών της ΕΕ, και της ευρωπαϊκής επιτροπής πχ προώθηση σύγχρονων μορφές συνεργασίας μεταξύ του δημοσίου και των επιχειρήσεων (public private partnership),

ΤΠΕ και ευρύτερα: Σημαντική ερευνητική παρουσία/ ισχυρή ερευνητική βάση, αλλά...ελλείποντες κρίκοι

40

- Έντονη παρουσία ελληνικών ερευνητικών ομάδων στα ερευνητικά δίκτυα που έχουν αναπτυχθεί στη διάρκεια της περιόδου 1984-σήμερα στο πλαίσιο των χρηματοδοτούμενων με ανταγωνιστικούς όρους ευρωπαϊκών προγραμμάτων.
- Ισχυρό μαθηματικό υπόβαθρο που οδηγεί σε ικανότητες μοντελοποίησης διεργασιών, διαδικασιών και συστημάτων σε διάφορους κλάδους και τομείς δραστηριότητας (αλγόριθμοι, εφαρμογές πληροφορικής, περιεχόμενο, πλατφόρμες/ εργαλεία)
- Ασθενείς διασυνδέσεις για τη διάχυση και την περαιτέρω αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης με τον επιχειρηματικό τομέα επιχειρηματικούς φορείς (υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις).

Υγεία : Επιχειρηματικές προοπτικές

41

- Στήριξη της παραγωγής ποιοτικού και ασφαλούς (επώνυμου) γενόσημου φαρμάκου στην Ελλάδα
 - πιστοποίηση και διασφάλιση ποιότητας σε όλα τα στάδια παραγωγής και διάθεσης του φαρμάκου (από τις πρώτες ύλες έως το φαρμακείο)
 - εξασφάλιση χαμηλότερου συνολικού κόστους παραγωγής και διάθεσης σε σχέση με τις άλλες χώρες
- Επανατοποθέτηση / επαναστόχευση φαρμάκων στην αγορά, για την κάλυψη και άλλων ασθενειών υπό το φως νέων ενδείξεων.
 - Κατοχύρωση νέας πατέντας υφιστάμενων φαρμάκων για πρόσθετες ενδείξεις
- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων έρευνας στα πρώτα στάδια της παραγωγής ενός φαρμάκου για λογαριασμό πολυεθνικών φαρμακευτικών εταιριών
 - Διεξαγωγή έρευνας και ανάπτυξης νέων μορίων για λογαριασμό πολυεθνικών φαρμακευτικών εταιριών ή εγχωρίως αναπτυσσόμενων νέων μορίων ή διαγνωστικών τεχνολογιών και πρωτοκόλλων
 - Ανάδειξη της χώρας σε περιφερειακό κέντρο κλινικών ερευνών

Υγεία: Επιχειρηματικές προοπτικές

42

- Δυνατότητες παροχής διαγνωστικών/απεικονιστικών υπηρεσιών στο εξωτερικό.
 - ▣ Απαιτείται δικτύωση των εταιριών του κλάδου και διάχυση της τεχνογνωσίας από τις μεγάλες εταιρίες του κλάδου (στην Ελλάδα) προς τις μικρότερες.
- Ανάπτυξη ειδικών διαγνωστικών υπηρεσιών
 - ▣ Αύξηση των μοριακών/γονιδιακών τεστ καθώς και των εξετάσεων για προδιαθεσικούς παράγοντες
- Παραγωγή φυτικών καλλυντικών
- Εναλλακτικός ιατρικός τουρισμός
- Κέντρα αποκατάστασης

Υγεία: Όροι και προϋποθέσεις

43

- Ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας στον τομέα της υγείας
- Εμπλουτισμός των προγραμμάτων σπουδών των ιατρικών, φαρμακευτικών και νοσηλευτικών σχολών με μαθήματα και ειδικά σεμινάρια σχετικά με:
 - ▣ Διοίκηση των μονάδων υγείας,
 - ▣ Ιατρικό τουρισμό
 - ▣ Επιχειρηματικότητα και καινοτομία
- Διαρκής επανεκπαίδευση του προσωπικού για τη συνεχή επικαιροποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων

Υγεία: Όροι και προϋποθέσεις

44

- Αναθεώρηση του νομικού πλαισίου αναφορικά με το ρόλο και τις αρμοδιότητες των νοσηλευτών
- Συμπίεση του κόστους παραγωγής των επιχειρήσεων υγείας
- Συγχωνεύσεις φαρμακευτικών εταιριών με στόχο τη δημιουργία συνεργειών και οικονομιών κλίμακας.
- Διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγική διαδικασία
- Ανάπτυξη της διεπιστημονικής προσέγγισης και της δικτύωσης ερευνητικών ιδρυμάτων και πανεπιστημίων
- Δικτύωση και συνεργασία ανάμεσα σε μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις
- Διάχυση της τεχνογνωσίας και δημιουργία οικοσυστημάτων επιχειρήσεων
- Συνεργασία του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα για βελτίωση της ανταπόκρισης του συστήματος δημόσιας υγείας λόγω αυξημένης ζήτησης